

אתה, ונקרא אב, כמו שנאמר
(ישעיה טג) כי אתה אבינו.

רבי אלעזר אמר, כבוד את אביך
- זה הקדוש ברוך הוא. ואת אמך
- זו כנסת ישראל. את אביך, את
דוקא, להכליל שכינה (עליונה). רבי
יהודה אמר, כבוד את אביך -
סתם. ואת אמך - סתם. שהרי הכל
היה במנין. את - לרבות כל מה
שלמעלה ומטה.

רבי יוסי אמר, זה שאמר רבי
אבא, ממקום שמתחיל להמשך
הכל, נקרא אתה, יפה. שהרי
למדנו שאותו הנסתר ואין בו
התחלה נקרא הוא. ממקום
שהראשית נמצאת נקרא אתה.
ונקרא אב. והכל אחד. ברוך שמו
לעולם ולעולמי עולמים אמן.

רבי חזקיה אמר, ודאי הכל אחד.
כבוד את אביך - זה הקדוש ברוך
הוא. ואת אמך - זו כנסת ישראל.
שהרי שנינו, אמר רבי שמעון,
כתוב בנים אתם לה' אלהיכם -
אותו מקום שנקרא בנים. ומשום
כך הסתימות של הדיבר, כבוד את
אביך ואת אמך, להכליל את הכל
שלמעלה ושלמטה. רבי יצחק
אמר, להכליל בו את רבו, שהוא
מכניס אותו לעולם הבא. אמר
רבי יהודה, הוא בכלל הקדוש
ברוך הוא.

שנינו, בחמש האמירות הללו
כלול הכל. בחמש האמירות
הללו נחקקו חמש אחרות, ודאי
חמש תוך החמש. הכיצד? אנכי
ה' אלהיך - פנגד לא תרצח.
ששנינו, (אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה)
שני אלה בכלל אחד נכללו, שמי
שהורג מקטין הדמות וצלם של
רבונו, שכתוב (בראשית ט) כי בצלם
אלהים עשה את האדם, וכתוב
(יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות
כמראה אדם.

מאתר דשאריו לאתמשכא כלא, אקרי אתה,
ואקרי אב. כמה דאת אמר, (ישעיה טג) כי אתה
אבינו.

רבי אלעזר אמר, כבוד את אביך, דא קדשא
ברוך הוא. ואת אמך, דא כנסת ישראל.
את אביך, את דייקא, לאכללא שכינתא (ר"א
עילאה). רבי יהודה אמר, כבוד את אביך, סתם.
ואת אמך, סתם. דהא כלא הוה במנינא. את,
לרבות כל מה דלעילא ותתא.

רבי יוסי אמר, האי דאמר רבי אבא, מאתר
דשאריו לאתמשכא כלא, אקרי אתה,
שפיר. דהא אוליפנא, ההוא דטמיר ולא אית
ביה שירותא, קרינן הוא. מאתר דשירותא
אשתכח, קרינן אתה. ואקרי אב. וכלא חד.
ברוך שמייה לעלם ולעלמי עלמיא אמן.

רבי חזקיה אמר, ודאי כלא חד. כבוד את
אביך, דא קדשא ברוך הוא. ואת אמך,
דא כנסת ישראל. דהא תנו, אמר רבי שמעון,
כתיב (דברים יד) בנים אתם ליי' אלהיכם, ההוא
אתר דאקרי בנים. ובגיני כך סתימא דמלה,
כבוד את אביך ואת אמך, לאכללא כלא,
דלעילא ותתא. ר' יצחק אמר, לאכללא ביה
רביה, דהוא אעיל ליה לעלמא דאתי. אמר
רבי יהודה, בכללא דקודשא ברוך הוא הוי.

תאנא, בהני חמש אמירן, כליל כלא. בהני
חמש אמירן, אתגליפו חמש אתרנין,
ודאי חמש גו חמש. הא כיצד. אנכי יי'
אלהיך, לקבל לא תרצח. דתנינן, (אמר רבי יצחק אמר
רבי יהודה) תרין אליו, בכללא חדא אתכלילן,
דמאן דקטיל, אזעיר דמותא וצלמא דמאריה.
דכתיב, (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את
האדם. וכתיב (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות
כמראה אדם.